

Кому відходять надра

25 березня, 00:00

Конфлікти навколо аукціонів із продажу спеціальних дозволів і обвинувачення, що вже звучать на адресу Держгеонадр, свідчать про те, що говорити про прозорість у цій галузі поки що передчасно. Надра країни, особливо перспективні нафтогазові ділянки, схоже, як і раніше, залишаються привілеєм обраних компаній.

Замість вступу — історія, що насторожує. 26 лютого в Харкові було вбито підприємця Юрія Дімента, його розстріляли з автомата. Тоді озвучили чимало версій убивства та різні домисли. Але мало хто звернув увагу на слова экс-голови адміністрації президента Сергія Льовочкіна, що вбивство пов'язане з бізнес-питаннями по газових родовищах. "Сьогодні вранці у Харкові застрелили найближчого друга, партнера й сподвижника Кернеса. Юрія Дімента. Війна за харківські родовища газу набирає нових обертів", — написав він.

Менш як через місяць після описаних подій — у вівторок, 22 березня, відбувся перший цього року аукціон із продажу спецдозволів на користування надрами. Державна служба геології та надр України (Держгеонадра) продала п'ять спеціальних дозволів (ліцензій) на видобуток вуглеводнів: дві ділянки в Харківській області та три — у Львівській. Особливо великий резонанс викликав продаж ліцензій на розробку харківських родовищ. Ідеться про дві ділянки — Мурафінську та Південно-Кісівську площі. Чому? Про все по черзі.

Торг недоречний

Останній аукціон став найскандальнішим за два останні роки. Вже в процесі підготовки аукціону стало зрозуміло, що боротьба за ліцензії не обмежиться власне торгами.

У четвер, 17 березня, відбулося засідання аукціонного комітету, на якому прийняли рішення не допустити до конкурсу харківську компанію "Ютекснафтогаз". Причина відмови: у Держгеонадрах заявили про неповну відповідність поданих компанією документів порядку проведення аукціонів. Як зазначають в "Ютекснафтогазі", компанія подала документи на участь в аукціоні з придбання спецдозволів на користування Південно-Кісівською та Мурафінською нафтогазовими площами в Харківській області.

На тому засіданні не обійшлося без курйозів. Голова аукціонної комісії Дмитро Абрамович попросив покинути приміщення єдиного присутнього журналіста, і лише після цього засідання комітету розпочалося. Наступного дня на брифінгу тимчасово виконуючий обов'язки голови Держгеонадр Микола Бояркін мусив виправдовуватися за дії свого підлеглого Дмитра Абрамовича відносно журналіста.

В "Ютекснафтогазі" визнали дії аукціонного комітету необґрунтованими й, одержавши офіційну відмову, звернулися в Генеральну прокуратуру та Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) із заявою про корупційне правопорушення з боку аукціонного комітету Державної служби геології та надр, який не допустив компанію до участі в торгах із продажу спеціальних дозволів, запланованих на 22 березня.

Ба більше, у діях посадових осіб Держгеонадр представники "Ютекснафтогазу" вбачають склад злочину, що кваліфікується як службова недбалість і зловживання службовим становищем.

"Вважаємо, що аукціонний комітет Державної служби геології та надр України з використанням службового становища не без участі корупційної складової намагається не допустити професійних учасників нафтогалузі до участі в аукціоні з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, що, своєю чергою, призведе до недоодержання коштів за видобуток копалин до бюджету і заподіяння шкоди інтересам держави", — говорить в заяві компанії.

Механізми відсікання від участі в аукціонних торгах відпрацьовано ще на попередніх аукціонах. Так, при підготовці другого аукціону з продажу спецдозволів у листопаді 2015 р. аукціонний комітет не допустив до торгів львівську компанію "Нордик". Причиною стала наявність заборгованості перед податковою в розмірі 2 тис. грн.

Для компанії, яка платить на рік десятки мільйонів гривень податків і є одним із найбільших і найдисциплінованіших платників податків у регіоні, обвинувачення в несплаті 2 тис. грн податків не більш ніж непорозуміння. У компанії про борги не здогадувалися, а коли довідалися, то вмиль їх погасили. Але в Держгеонадрах залишилися непохитні й не стали переглядати своє рішення. "Нордик" не допустили до аукціону, хоча саме ця компанія провела підготовку Бистрицької площі до аукціону.

Тоді Бистрицьку площу продали нікому не відомому ТОВ "Будівельно-монтажне управління №77 "Житлопостач" (Львів). При цьому вартість піднялася з початкових 159,85 тис. грн до 12129,85 тис. Але згодом з'ясувалося, що "Житлопостач" платити не збирається, і Бистрицьку площу виставили на аукціон повторно 22 березня 2016 р. і продали за 2321 тис. грн.

Схожий механізм недопущення компанії до аукціону задіяно і тепер.

Хто такі?

Повернімося до "збитої" комісії в березні компанії. "Ютекснафтогаз" зі статутним капіталом 5 млн грн створено задля діяльності в сфері нафтопереробки й газовидобутку. По 50% статутного капіталу належать "Матрапак ГМБХ" (Ганновер, Німеччина) і ТОВ "Краснокутський агрошляхбуд" (власник — Дмитро Манько). Компанію зареєстровано в Краснокутському районі Харківської області. При спробі зв'язатися з представниками "Ютекснафтогазу" за зазначеним у реєстраційних документах номером автовідповідач повідомляв: "Ви додзвонилися в компанію "Еско-Північ". (Входить до Burismaholdings Миколи Злочевського.)

Однак, як змогло з'ясувати [DT.UA](http://dt.ua), "Ютекснафтогаз" була раніше продана й на сьогодні не має стосунку до "Еско-Північ". Серед харківських бізнесменів існує думка, що "Ютекснафтогаз" контролює бізнес-оточення міністра внутрішніх справ Арсена Авакова. Але ні підтвердити, ні спростувати цю інформацію не вдалося. Крім згаданої компанії "Ютекснафтогаз", на купівлю спецдозволів на розробку Південно-Кісівської та Мурафінської площ претендували ще три компанії: ТОВ "Нафтогазэнергопром", ТОВ "Компанія "Нафта і газ", ТОВ "Укргаздоб". Як удалося з'ясувати, всіх їх зареєстровано незадовго до оголошення про аукціон: наприкінці лютого — на початку березня 2016 р. Керівники цих юросіб одночасно є і засновниками, і підписантами.

"У всіх цих компаній ідентичний перелік видів діяльності. Крім того, у засновника ТОВ "Укргаздоб" відсутня повна адреса його місцезнаходження", — йдеться у зверненні "Ютекснафтогазу".

"Нафта і газ" (Харків) створена 23 лютого 2016 р. Директором і власником цієї компанії є Артем Кошель, невідомий у сфері видобутку вуглеводнів. "Нафтогазэнергопром" (Харків) зареєстровано за місяць до проведення аукціону — 23 лютого цього року. Її засновником і директором значиться маловідома в професійних колах Альона Сингаївська. Компанію "Укргаздоб" (Харків) зареєстровано 3 лютого цього року. Її директор і засновник Олександр Труфанов, як і в попередніх випадках, раніше не займався розвідкою або видобутком вуглеводнів.

Ба більше, статутний капітал зазначених компаній становить від 23 тис. до 30 тис. грн — смішні суми для організацій, які збираються розвивати газовидобувний бізнес, де початкові капітальні вкладення обчислюються мільйонами й десятками мільйонів, і частіше не гривень.

Аукціон

Торги проходили в напруженій обстановці. Розпочалися вони об 11.00, а на 9.30 було призначено засідання суду, на якому "Ютекснафтогаз" оспарювала своє право на участь в аукціоні. За словами голови аукціонної комісії Дмитра Абрамовича, суд відхилив позов "Ютекснафтогазу" з проханням провести розслідування за фактом недопущення компанії до аукціону. І Південно-Кісівська, і Мурафінська площі пішли з молотка.

Мурафінська площа відійшла компанії "Нафтогазэнергопром" за 5122 тис. грн. Єдиним її конкурентом за цю площу стала компанія "Нафта і газ". Під час конкуренції між цими двома компаніями вартість ліцензії підвищилася на 179,5 тис. грн.

Спеціальний дозвіл на нафтогазову Південно-Кісівську площу купила компанія "Укргаздоб" (Харків) за стартовою ціною 3285 тис. грн. Її конкурентом була компанія "Нафтогазэнергопром", яка перемогла в торгах по Мурафінській площі.

Представники компаній "Нафта і газ", "Нафтогазэнергопром" і "Укргаздоб" відмовилися спілкуватися зі ЗМІ після аукціону й виглядали відверто розгубленими. Усі як один з однаковими пакетами слід-у-слід залишили аукціонний зал, але ще довго кружляли неподалік місця проведення аукціону, а потім зібралися в кафе "Козел" навпроти будівлі Державної служби геології та надр України. Представникам "конкурентів" та їхнім кураторам, мабуть, було що відсвяткувати...

Під час аукціону 22 березня було продано ще три ліцензії у Львівській області. Дозвіл на розробку Підгірцівської площі придбало приватне підприємство "Гео-Топо-Кадастр" (Львів) за 614,5 тис. грн при початковій вартості 494,5 тис.

Компанія "Стрийнафтогаз" купила ліцензію на розвідку Добровлянської площі. Вартість продажу становила 455,4 тис. грн за початкової ціни 405,4 тис. Компанія належить Петру Гриніву, Олегу Курочкіну і Юрію Петрушці. Вони ж є співвласниками компанії "Богородчанинафтогаз".

Останній дозвіл — на розробку Бистрицької нафтогазової ділянки придбала компанія "Західнадрасервіс" за 2321 тис. грн. Компанією володіє Зіновій Козицький, основний власник нафтогазовидобувної компанії "Обрії".

Які компанії та за скільки одержали у розробку нафтогазоносні ділянки під час аукціону 22 березня 2016 р.

Назва ділянки	Region	Назва компанії-переможниці	Код ЄДРПОУ	Ціна лота, тис. грн
Підгірцівська площа	Львівська обл., Стрийський р-н	ПП «Гео-Топо-Кадастр»	34668036	614,524
Добровлянська площа	Львівська обл., Стрийський р-н	ТОВ «Стрийнафтогаз»	39454684	455,4
Мурафінська площа	Харківська обл., Богодухівський і Краснотурбінський р-н	ТОВ «Нафтогазэнергопром»	40292530	5122,0
Південно-Кісівська площа	Харківська обл., Коломацький р-н	ТОВ «Укргаздоб»	40249616	3285,0
Бистрицька площа	Львівська обл., Дрогобицький р-н	ТОВ «Західнадрасервіс»	36282935	2321,0

Останнім часом керівництво Держгеонадр багато уваги приділяє питанням прозорості роботи держструктури, передусім прозорості проведення аукціонів із продажу спецдозволів. Держгеонадра ініціювала кілька важливих змін у законодавчій сфері. Зокрема, до постанов Кабміну №615 "Про затвердження Порядку надання спеціальних

дозволів на користування надрами" і №594 "Про затвердження Порядку проведення аукціонів із продажу спеціальних дозволів на користування надрами". Держгеонадра пропонує збільшити термін погодження видачі спецдозволів із 60 до 90 днів, а також скоротити період геологорозвідки з п'яти до трьох років.

Крім того, **Держгеонадра** хотіла б вирішити проблему погодження видачі спеціальних дозволів з обласними радами. Останні вкрай неохоче погоджують ділянки, а часом просто ігнорують Держгеонадра. Однак конфлікти навколо аукціонів із продажу спеціальних дозволів і обвинувачення, що вже звучать на адресу Держгеонадра, свідчать про те, що говорити про прозорість у цій галузі поки що передчасно. Надра країни, особливо перспективні нафтогазові ділянки, схоже, як і раніше, залишаються привілеєм обраних компаній.

© 1994–2012 «Дзеркало Тижня. Україна». Всі права захищені.

http://gazeta.dt.ua/energy_market/komu-vidhodyat-nadra-.html